

“Qui no aposti pel dret de decidir no comptarà amb el nostre suport per a governar”

Essent crítics com sou amb l'Estatut, es pot estar content amb aquest acord de finançament?

—Se'n pot estar satisfet. Content no, content seria eliminar el dèficit fiscal. Però no és el cas. L'Estatut aprovat el 30 de setembre pel Parlament de Catalunya era més ambiciós i pretenia posar fi a gairebé tres quartes parts del dèficit fiscal en uns quants anys. Amb aquest acord, podem arribar a reduir-ne —depèn de l'evolució del camí— una tercera part. Són les plomes que vam perdre pel camí amb el pacte Mas-Zapatero, amb els suport del PSC i d'ICV. Per tant, amb aquells vímetes, hem fet aquest cistell. Un cistell que l'hem fet en plena crisi —moltes veus demanaven que s'ajornés fins després de la crisi— i amb un Estatut amb llacunes i pendent d'una sentència del Constitucional. Crec que és bo haver-ho fet abans, perquè ara els costarà més de tocar res. Havent tancat ara un acord, amb l'aquiescència del Consell de Política Fiscal i Financera, amb el que queda a l'Estatut, és intocable en matèria de finançament. Són capaços, però si ho fan, l'embolic que munten... Ells sabran.

—Amb què s'avança amb aquest acord?

—Ara amb aquest acord ha quedat assentada una cosa en la mentalitat del govern central, i no és poca cosa: que Catalunya havia d'estar per sobre la mitjana. Fins ara hi havia un dogma de fe que això no podia ser pas així, que Catalunya sempre havia d'estar per sota de la mitjana.

Hem anat guanyant batalles d'una en una, i no s'ha acabat. Primera batalla: la de les balances fiscals. Hi havia qui deia que no era gaire important... I tant si és important saber on érem i que el model tingués transparència. Aquesta batalla ha durat onze anys i no és un patrimoni només d'esquerra, Convergència també

JORDI PLAY

Joan Puigcercós (Ripoll, Ripollès, 1966) és el president d'Esquerra Republicana de Catalunya i es va convertir en un dels protagonistes en el tram final de l'acord del nou model de finançament autonòmic.

hi ha empentat. Una segona batalla, que sí que s'ha guanyat: no és lògic que qui aporta més estigui per sota de la mitjana. Som on tocaria? És clar que no! Nosaltres aportem recursos per més del 120% i estàvem al 94, i baixant. Ara ens situarem cap un 105. Home no és suficient, és clar que no; si tinguéssim

el concert econòmic ens situaríem cap al 120. En tercer lloc, hem aconseguit uns recursos importants, que si els sumem a la disposició addicional tercera de l'Estatut, i amb les clàusules de garantia que va pactar aquest govern, ens situen a una retallada, com deia, d'una tercera part del dèficit fiscal.

JORDI PUJOL

—El balanç és bo, doncs?

—Com a balanç és bo, vistes les eines que teníem. L'Estatut té moltes llacunes. Per exemple, nosaltres vam ser molt crítics amb l'Estatut per la manera com havia quedat la qüestió de l'ordinalitat. Ara podem parlar d'allò que vulguem. Però mirem les hemeroteques, alguns dels economistes que ara són molt crítics, ho van ser també molt amb el pacte Mas-Zapatero. I deien que amb aquell Estatut pactat era impossible d'aconseguir un bon model. Bé, doncs, amb allò, hem aconseguit aquest acord. Hi ha hagut un esforç, el govern espanyol jugava amb la nostra fatiga, l'extenuació i amb l'asfíxia financera. Malgrat això, hem aguantat tota la pressió per poder pujar més amunt dels mínims.

—Dèieu que ara el TC pot tenir-ho més complicat per retallar l'Estatut en matèria de finançament. Però CiU diu que heu facilitat la retallada en complir l'Estatut.

—No, no. Crec que el que ha de fer

Convergència és no comparar un acord d'estatut amb el d'un model de finançament. L'Estatut queda, d'això ens vam lamentar. No crec que en fem cap més. Crec que el proper estatut ha de ser una Constitució catalana. L'acord del finançament es pot revisar en uns pocs anys, és una llei que es revisa cada cinc anys. Jo ja ho he dit. Si ells aconsegueixen una majoria suficient, tenen l'ocasió per a millorar l'acord. I nosaltres els donarem suport en això. I nosaltres no tindrem cap dubte a reconèixer-ho.

Per tant, en un context molt difícil, amb un text amb molts paranys i mancances, hem aconseguit un acord satisfactori.

—Els seus socis de govern, vist l'acord, diuen que es visualitza un tercer tripartit.

—Nosaltres diem que hem vist què donava de si l'estat. I amb una conjuntura amb tres diputats d'Esquerra a Madrid, que molts havien ridiculitzat. Doncs els tres diputats d'Esquerra han fet més força que els 25 del PSC i els 10 de CiU.

Zapatero obre els ulls tan bon punt veu que té una dificultat objectiva per aprovar un decret tan vital com el del límit de despesa. Allà va veure el límit. Esquerra, PNB i PP vam votar en contra, mentre els socialistes, és clar, van donar-hi suport, i CiU i ICV es van abstenir. Vam votar en contra per fer entendre al senyor Zapatero que podia tenir dificultats per aprovar els pressuposts generals de l'estat.

Al final, Espanya només reacciona quan pressiones fort. Això és el que vam fer a Madrid i aquí, en no deixar el PSC i ICV pactar un acord molt abans.

A partir d'aquesta fermesa que vam demostrar és quan Espanya es planteja de resoldre la qüestió abans de l'estiu. Per tant, hem vist què dóna de si. En la situació límit del senyor Zapatero, que perdía votacions, han donat fins aquí... Només han donat fins aquí. I amb un govern de Catalunya molt ferm. Ho dic seriosament.

Per tant, hem de fer, el catalanisme, el nacionalisme i l'independentisme, una nova anàlisi de la situació.

—Quina és aquesta anàlisi?

—Això dóna per a allò que dóna. A partir d'ara, la propera legislatura ha de venir marcada pel dret de decidir. Ja està

això, dóna per allò que dóna. Hem de decidir nosaltres sols. S'ha acabat negociar. Hi ha qui ridiculitzava no fa gaire el concert, i deia "si no ens han donat el finançament, com ens donaran el concert?" —això abans de l'acord. Home, és que el concert no ens l'han de donar: l'hem de prendre. No ens donen res, ens ho hem de prendre. No ens han donat l'acord, ens l'hem pres. Ells no anaven cap aquí.

Per tant, el nou estadi és que nosaltres hem de decidir. Per això preparem una llei de consultes populars; per això preparem el país per començar a decidir. Hem de poder decidir sobre els nostres impostos...

—Això és el concert?

—Sí, és clar, i hem de poder decidir sobre els aeroports, sobre trens de rodalia... Hem de poder decidir sobre la sobirania del país. No es tracta de demanar: "Escolteu, que ens deixareu ser independents?" La nova etapa serà aquesta. I nosaltres condicionarem els nostres pactes a això.

—Qui no aposti pel dret de decidir...

—Qui no aposti pel dret de decidir no comptarà amb el nostre suport per governar. I això, potser vol dir que Esquerra se'n va a l'oposició, és un esquema molt possible. Alternatives a això? N'hi ha moltes, la sòcio-vergència, o Convergència en solitari, o PSC i ICV en solitari, o CiU i PP... Però nosaltres posarem el dret de decidir i que les consultes a Catalunya es facin i que no passi com al País Basc, que ens ho prohibeixen. Un govern de Catalunya que vulgui tenir el nostre suport ha de defensar que les consultes es facin i es compleixin. No he entès mai per què Ibarretxe no va fer la consulta. No ho he entès mai. Tenia l'ertzaina i tenia les urnes. Tenia l'estructura administrativa i tenia l'ordre públic. Quan tens això, has de poder fer una consulta. I nosaltres això ho tenim. Quan tinguem la llei de consultes populars ho tindrem. Per tant, on serà el problema? Aquí és on posarem el marc en la propera campanya.

—Però s'haurà de continuar demanant permís a l'estat per fer les consultes, no?

—A veure, què hauria passat si Ibarretxe hagués tirat davant la consulta? Demano. Ara ja és una qüestió de voluntat política. Hem vist quin és el sostre de l'estat.

Hem arribat a un acord, hem espremut a l'alça com hem pogut, però també som conscients que aquí no s'acaba res. Ans al contrari, si algú diu que s'ha acabat una etapa i ara entrem en el reformisme conformista... crec que s'equivoca, que no coneix Esquerra Republicana.

—Però el conseller Castells diu, precisament, que aquest model ha de ser durador.

—Veurem primer com acaba la LOFCA. Ja hem deixat clar a Madrid que no tenim cap compromís i que estarem molt amatents a no deixar-nos aixecar la camisa. Perquè no tinc cap dubte que l'estat ho intentarà. No en tinc cap dubte. Compliran? No ho sé, però depenem de nosaltres. Depenem de nosaltres, no esperem res de Madrid. Hem de fer complir la LOFCA al peu de la lletra del que s'ha pactat. I hem de veure que els recursos es compleixen al peu de la lletra. I això ho hem de fer nosaltres, amb la pressió al Congrés i al Senat, i amb la fermesa al govern de Catalunya. I això depèn d'ERC. Per tant, no ho sé, si serà un model durador. Però sí que crec és que amb Esquerra només hi podrà comptar qui s'avingui a defensar el dret de decidir de Catalunya i que a Madrid les votacions es condicionin.

—Quina garantia teniu que els compromisos del govern espanyol es compleixin a la LOFCA?

—Si resulta que veiem que la cosa agafa una variant que no és la que vam acordar, no hi ha cap dubte que hi votarem en contra. Que ningú no tingui cap dubte que tenim les mans lliures. Si ells no compleixen veiem molt clar que hi votarem en contra.

—Pel que fa a la reacció interna, dins del vostre partit, hi ha qui era més procliu a l'acord que alguns altres que no el donaven per bo.

—Hi ha una part, de fet tot el partit, però uns amb més intensitat, que no es refia de Madrid. Per tant, genera un cert vertigen prendre decisions d'aquesta mena. Potser, comparat amb el cas de l'Estatut, ens vam deixar arrossegar. En aquest cas, crec que ens hem situat al capdavant del procés. I reivindico que aquesta decisió ha estat capaç d'assumir amb seriositat i fermesa el risc, sabent que havíem d'arrisgar-nos fins al final. Jo veia clar que

si no hi arribàvem havíem de dir que no, amb les conseqüències que fos.

—Hi ha una certa semblança entre el pacte Mas-Zapatero, però ara amb un canvi de tornes amb la resolució del finançament?

—Primer, no hi ha foto. Segon, no hem demanat presidir la Generalitat. Tercera, nosaltres no hem anat a la baixa, sinó que hem estirat amunt. I quarta: no comparem un estatut que roman per molts anys a una llei que és quinquennal. Però jo diria una altra cosa. Crec que la coincidència entre les dues situacions és la incapacitat dels diputats del PSC a Madrid. Si 25 diputats del PSC estiguessin disposats a votar diferent del PSOE, serien molt més rendibles. Però això no passa mai, aquest és el drama del PSC i, en part, també una part del drama de Catalunya. Hem vist aquí els límits de tot plegat. Bo i reconeixent la fermesa de Montilla o de Castells, també s'ha de dir. Però si els 25 diputats del PSC tinguessin autonomia...

—Constatat això, l'aposta estratègica d'Esquerra a favor de les "esquerres nacionals" i per fer emergir el conflicte entre el PSC i el PSOE, vist com s'ha resolt, encara és vàlida?

—Hem parlat molt de finançament, però no d'algunes altres coses. Deu anys enrere, ningú no era capaç de preveure una llei d'Educació de Catalunya —per cert, la primera— en què el títol segon fos el blindatge de la immersió en el model d'escola catalana, amb el suport d'un conseller del PSC. Em podreu dir allò que vulgueu, podrà haver-hi gent molt crítica, però ningú no ens podrà negar que Esquerra ha estat clau per blindar el model lingüístic i eliminar la tercera hora, i posar fi a la impunitat de grupuscles d'extrema dreta que vagin qüestionant sistemàticament el model d'escola catalana. Ara calen més coses per dur-ho endavant. Cal voluntat política, cal força, cal seduir, la llei. Però tenim el marc legal fet. I no és pas poca cosa. Només per això, ho dic sincerament, ja tinc balanç fet d'aquesta legislatura. Perquè per a mi, la llengua és molt important. I de vegades, alguns independentistes de saló s'obliden de la nació. I hem blindat la llengua a l'ensenyament. I això no hauria estat possible amb un PSC a l'oposició i una CiU al govern. No és que Pujol no

ho volgués fer, és que no va poder. Això és el que va passar amb la llei de política lingüística de 1994. Ho recordeu? El conseller Pujals es va haver de menjar un per un els punts bàsics de la seva proposta per la pugna del PSC. Doncs, bé, ERC ha aconseguit trencar això. I ho dic amb satisfacció. Portem el PSC cap aquí. Com ho fem amb una llei d'acollida de la nova immigració que té com a punt de referència per a l'arrelament del país el coneixement de la llengua i la cultura. Això és innegable. Aquí, com he dit més vegades, la Catalunya pura, que alguns prediquen, és la pitjor enemiga de la Catalunya lliure. Necessitem un país cohesionat, unit avançant. I això, hi insisteixo, Pujol ho hauria volgut fer, però amb el PSC a l'oposició no ho hauria pogut fer.

—Per tant, la fórmula del tripartit encara és vàlida?

—Crec que hem fet una etapa... No dic que no el reeditem. No vull que algú pensi que abjuro del tripartit. No, no, ja ho veurem. Si el PSC assumeix el marc que volem dissenyar per a la propera legislatura, no direm que no. Però nosaltres dissenyarem el nostre propi marc, i ja veurem què passarà. Hi insisteixo: el dret de decidir com a centre. Haurem de continuar negociant coses amb Madrid, segurament, però hem de fonamentar la nostra acció en les decisions pròpies del poble de Catalunya. Això d'ara dóna per a allò que dóna. El concert, la independència, no ens ho donaran, ens ho hem de guanyar. No regalaran res. Però hem d'aprendre a pressionar.

—Però aquest acord no us lliga de mans per a reivindicar, per exemple, el concert econòmic en una propera legislatura?

—No, home, no. Crec que aquí hi ha una falta de confiança en el país. Hi ha qui diu que com que hem tancat això no tindrem la "ferida oberta". A veure, ja des del primer moment que vaig anunciar l'acord, vaig deixar clar que això no resol el problema del dèficit fiscal. Coneixent com les gasten a Espanya, això sí, hem fet un pas important, però no hem acabat, ni de bon tros. El dèficit continua existint, només l'hem reduït, no l'hem resolt.

Enric Rimbau